MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-13 ta' April, 2007

Citazzjoni Numru. 146/2006

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fis-26 ta’ April, 2006 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-attur u l-konvenuta B iżżewġu permezz tar-Reġistru Pubbliku fil-15 ta’ Frar, 1986, kif jirriżulta miċ-ċertifikat hawn anness u mmarkat bħala Dok. ‘A’;

2. Illi minn dan iż-żwieġ il-partijiet għandhom erbat itfal bl-ismijiet W, X, Y, u Z, ċertifikati tat-twelid hawn annessi u mmarkati bħala Dok B, C, D u E rispettivament;

3. Illi l-kunsens tal-partijiet għaż-żwieġ imsemmi nkiseb b'qerq dwar kwalita' tagħhom li mix-xorta tagħha fixklet serjament il-ħajja miżżewġa kif ser jiġi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża;

4. Illi l-kunsens tal-partijiet għaż-żwieġ imsemmi kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha;

5. Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

6. Illi għalhekk iż-żwieġ bejn il-partijiet kien null u invalidu fil-Liġi;

7. Illi l-esponenti jaf personalment bil-fatti kollha dikjarati u debitament enumerati.

Għalhekk jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex;

1. Tiddeċiedi u tiddikjara li ż-żwieġ bejn il-kontendenti ċċelebrat fil-15 ta' Frar, 1986, kien null u invalidu għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi u dan ai termini ta' l-Artikolu 19 (1) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta b'mod ġenerali u b'mod speċifiku a tenur tal-provvedimenti tal-paragrafi (a), (b), (c), (d) u (f) ta' l-istess Artikolu 19 (1) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta, u għalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taż-Żwieġ relattiv.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta li tibqa' minn issa nġunta għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenuta ma ppresentatx risposta ġuramentata għalkemm debitament notifikata u għalhekk hija kontumaċji skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ta' l-attur.

Rat il-verbal tas-seduta tas-16 ta' Marzu, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1986 a bażi tal-artiklu 19 (1) (c) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta kif ingħad hija kontumaċji.

Naturalment pero' kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.*" (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Is-sub-inċiżi tal-Artiklu 19 (1) ċitati mill-attur jirrigwardjaw;

19 (1) (ċ) – il-kunsens inkiseb b’qerq dwar il-kwalita’ tal-parti l-oħra li mix-xorta tiegħu jista’ jfixkel serjament il-ħajja miżżewġa;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta’ xi parti li jkun b’difett serju ta’ diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b’anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta’ xi parti jkun inkiseb b’esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa *prima facie* jidher li ż-żwieġ bejn il-partijiet kien pjuttost stramb fejn l-attur kellu għoxrin (20) sena u l-konvenuta kellha sbatax (17)-il sena u żżewġu ċivilment biss għaliex skond l-attur iż-żwieġ veru hu dak fil-knisja mentri dak ċivili huwa wieħed finta.

Naturalment dwar x’ġara wara ż-żwieġ, dan hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa’ dawl fuq l-istat ta’ fatt ta’ qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti hemm indizji serji li jindikaw li ż-żwieġ kien null. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża <u>Joseph Zammit vs Bernardette Zammit</u> (27 ta’ Jannar, 2006);

“*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe’ li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta’ kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta’ l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe’ li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b’anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta’ min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-

anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenta fis-subinċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument tal-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirraviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat in-nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibilita' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti fil-waqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att posittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali."

Minn eżami tal-affidavit tal-attur jidher ċar li l-kunsens kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Kif gia' ingħad fil-każ odjern il-Qorti tħoss li hemm indizji suffiċjent li jwassluha biex tgħid li fil-każ in eżami ż-żwieġ lanqas biss messu ġie ċelebrat. Skond l-istess attur il-partijiet kellhom żwieġ miftuħ u kellhom diversi relazzjonijiet oħra matul iż-żwieġ. L-iktar ħaġa li żżomm idejn il-Qorti hija l-fatt li kellhom erbat itfal iżda kif hu magħruf *quod nullum est non producit effectum* u ladarba ż-żwieġ kien null *ad initio* ma hemmx x'wieħed jgħid iktar. Il-Qorti pero' tħoss li l-partijiet ma humiex tajbiex biex ikollhom kunsens lanqas għall-futur u se tinnotifika lid-Direttur tar-Reġistru Pubbliku f'dan is-sens.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba tal-attur u tiddikjara null iż-żwieġ imsemmi kuntrattat fil-15 ta' Frar, 1986. L-ispejjeż ikunu bla taxxa. Il-Qorti tordna li s-sentenza tiġi notifikata lid-Direttur tar-Reġistru Pubbliku għal kull buon fini.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------